

Початкова школа і сучасність

№6(10) червень
2015

Діти – це квіти нашого життя

Сценарій свята до Міжнародного дня захисту дітей

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

Вікторини та конкурси для молодших школярів у період літнього відпочинку

Культура спілкування сучасного вчителя початкової школи

У світі казки і математики

Виховне заняття за мотивами мультиплікаційного фільму «Маша і Ведмідь», 1 клас

Складання й обчислення виразів. Вправи і задачі на закріплення вивчених таблиць множення і ділення Урок математики, 3 клас

Праця людей у степу. Охорона природи степів. Заповідник Асканія-Нова Урок природознавства, 4 клас

ВИД-ВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

Поспішайте передплатити
Українське слово і сучасність журнал
«Українське слово і сучасність»

Календарно-подорожні

Українське слово. 9 стор.

Українське слово. Високий професор

Українське слово. 9 стор.

Високий професор - Григорій Савченко

Українське слово. 7 стор.

Посидимо у вітністі

Українське слово. 4 стор.

Я люблю Україну!

Українське слово. 2 стор.

Частини мови. Із розповідями

Українське слово. 1 стор.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86618

Передплатний
індекс 86618

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 6 (10) ЧЕРВЕНЬ 2015

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри початкової освіти
та методики гуманітарних дисциплін
Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
провідний науковий співробітник
лабораторії початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Марія БРАТКО,

кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла ЖУКОВА,

кандидат педагогічних наук, директор
Гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор
Національного університету «Острозька академія»

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

кандидат педагогічних наук,
директор Скандинавської гімназії
Дарницького р-ну м. Києва

Олена МАТВІЄНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Ольга СЛОНЬОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук, професор
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук,
відмінник освіти України,
заслужений вчитель України,

Людмила ХОРУЖА,

доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ірина ШАПОШНИКОВА,

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки і методики
початкового навчання Інституту педагогіки
та психології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Віктор ЮРЧЕНКО,

кандидат психологічних наук, доцент,
директор Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Світлана МАРТИНЕНКО

Вступне слово

2

ЛІТО – ДЛЯ ДІТЕЙ!

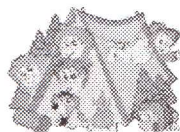
Наталія КИПИЧЕНКО

Як зробити літо веселим
і казковим

3

Людмила ШКАРБАН, Катерина СИМОНЕНКО

Діти – це квіти нашого життя
Сценарій свята до Міжнародного
дня захисту дітей

7

Катерина НЕЧИПОРЕНКО, Марія БОРОДАВКО

Королівство допитливих Всезнайок
Вікторина з елементами
увяної подорожі

10

Ірина СУХОПАРА

Вікторини та конкурси
для молодших школярів
у період літнього відпочинку

13

Катерина НЕЧИПОРЕНКО,

Танцюють усі!
Ігрова програма для літніх
оздоровчих (пришкільних) таборів

17

Катерина НЕЧИПОРЕНКО, Марія БЕРІЗКО

Міс і Містер табору
Загальнотабірна конкурсно-
розважальна програма

19

Марія МАГАС

Знайди скарб
Загальнотабірний квест

21

МОВОЮ НАУКИ

Лариса БАБИЧ

Культура спілкування сучасного
вчителя початкової школи

22

Іван ЛУЧКА

Батьківський всеобуч.
Оцінювання другокласників

25

Сергій РУДИШИН, Марина РУДИШИНА

«Образ природи» як ідеалізована
природничо-наукова картина світу
у вимірах початкової школи

26

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Марина КРИВИЦЬКА

Програма спецкурсу
«Чарівний світ слова»
Розвиток зв'язного мовлення,
4 клас (для шкіл із поглибленим
вивченням української мови
та літератури)

29

Людмила ТАРАСЕНКО

У світі казки і математики
Виховне заняття за мотивами
мультіплікаційного фільму
«Маша і Ведмідь», 1 клас

33

Алла КУЦ

Реалізація Державного стандарту
на уроках математики.
Числа другого десятка
Урок математики, 1 клас

35

Єлизавета ПУГАЧОВА

«Жу-жу... я вам казку розкажу»
Конспект уроку музичного
мистецтва, 1 клас

38

Ірина СЕРДЮК

Сучасні прийоми у формуванні
природознавчої компетентності
молодших школярів.
Водойми України
Урок природознавства, 1 клас

39

Ніна РУДЕНКО

Складання й обчислення виразів.
Вправи і задачі на закріплення
вивчених таблиць множення
і ділення
Урок математики, 3 клас

41

Лідія ПЕТРУШИНА

Праця людей у степу.
Охорона природи степів.
Заповідник Асканія-Нова
Урок природознавства, 4 клас

45

ЦЕ ЦІКАВО!

Цікаво знати

16, 18

Загадки для дітей

32, 37

Королівство допитливих Всезнайок

Вікторина з елементами уявної подорожі

Катерина НЕЧИПОРЕНКО, викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ;

Марія БОРОДАВКО, магістрантка Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: розвивати в учнів пізнавальний інтерес, бажання розв'язувати завдання з логічним навантаженням; поповнювати словниковий запас учнів; виховувати любов і повагу до навколишнього світу, вміння працювати у команді.

Обладнання: роздатковий матеріал, картки, малярки.

Хід заняття

I. Організація діяльності учнів.

II. Повідомлення теми. Мотивація до роботи

– Нам надійшов лист з Королівства Всезнайок!
(Вихователь відкриває і зачитує лист).

– Давайте допоможемо Королівству Всезнайок!

Я – король королівства Всезнайок!
Вже давно мандрую світом, шукаю допитливих
знавців, які допоможуть нашій біді.
У королівстві захворіла принцеса Розумничка –
моя донька. Вилікувати її можна лише особливими
ліками, які виготовляє чарівник Мудрець. Він згоден
віддати ліки самому спритному та розумному, тому, хто
подолася всі перешкоди».

– Для змагання потрібно дві команди: «Сонячний день» і «Сяюча ніч».

– Мудрець даватиме команді за кожен правильну відповідь чарівну зірочку. Переможе та команда, яка в кінці випробування матиме найбільшу кількість зірочок. Отже, щоб налаштуватися на складні перешкоди потрібно спочатку відгадати загадки!

Загадки.

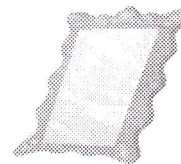
1. Хто завжди правду каже?

Який є, таким покаже,

І без слів про все розкаже.

На нього дивишся, а себе бачиш.

(Дзеркало)

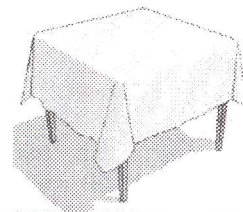
2. У лісі зростав,

У столяра побував,

В кімнаті оселився,

Полотном укрився.

(Стіл)

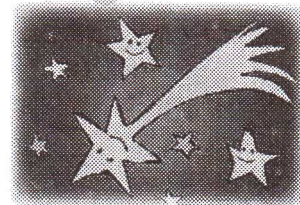
3. Торох, торох,

розсипався горох.

Почало світати –

нема що збирати.

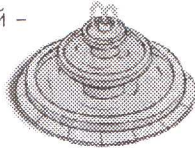
(Зірки)

4. У носатого Івана
Одежина дерев'яна.
Він у чистім полі ходить
І по ньому носом водить.
Не стрижений, не чесаний –
Гострим ножем затесаний.
(Олівець)

5. Що за струмись-водоспад?
В спеку кожен йому рад;
В нашім парку – гарний, гожий –
Веселить він перехожих.
В'ються вгору води потоки,
Краплі бризкають нівроку...
Знають Юля та Роман,
Ця загадка про... (Фонтан).

6. Ніде не купиш,
На вагах не зважиш,
Сам здобуваєш,
У комору складаєш.
(Знання)

III. Конкурсні завдання.

Перша перешкода «Зорепад»

Перша перешкода, що зустрілась нам, «Зорепад». Кожній команді зачитується 10 запитань. Відповідь має бути швидкою та чітко лунати. За кожну правильну відповідь команда отримує зірочку.

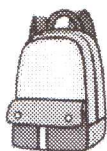
Запитання для команди «Сонячний день»

1. Можна подивитися, яке сьогодні чи завтра число. (Календар)
2. Сповідляє кінець уроку. (Дзвоник)
3. У кімнаті їх відкривають. (Двері)
4. Житель вулика. (Бджола)
5. Перша нота. (До)
6. Вранці на траві. (Роса)
7. Найдовша річка в Україні. (Дніпро)
8. 1 м. (100 см)
9. Виконавець пісень. (Співак)
10. Цар звірів. (Лев)

Запитання для команди «Сяюча ніч»

1. Вона тече в крані. (Вода)
2. Ним можна відкрити двері. (Ключ)
3. З нього можна подзвонити друзям, рідним. (Телефон)
4. Допомогає з'ясувати котра година. (Годинник)
5. П'ята нота. (Соль)
6. Учнівська сумка. (Ранець)
7. Ласощі білочки. (Горішки)
8. Донька сина. (Онука)
9. 100 см. (1 м)
10. Суха трава. (Солома)

Друга перешкода «Чарівний ключ»

Друга перешкода – «Чарівний ключ». Вам потрібно згадати алфавіт – це ваш чарівний ключ, за допомогою нього відгадайте закодоване слово. Перемагає та команда, яка швидше впорається із завданням.

(Кожній команді дається картка де зазначене закодоване слово).

Завдання для команди «Сонячний день»

27	1	21	22	23	3	19

(Царство)

22	19	18	33	28	18	11	14	6	7	18	31

(Сонячний день)

Завдання для команди «Сяюча ніч»

15	19	21	19	16	12	3	22	23	3	19

(Королівство)

22	33	32	28	1	18	12	28

(Сяюча ніч)

Третя перешкода «Плутанина»

Третя перешкода – «Плутанина». Кожна команда отримує картку зі словами, в яких переплутані всі літери. Вам потрібно записати правильно слова. Команда, яка швидше та правильно виконає завдання отримує зірочку.

I команда	II команда
снасо (сосна)	лкабі (білка)
резабе (береза)	сицяли (лисиця)
алип (липа)	кбана (кабан)
шинашип (шипшина)	рафжи (жираф)
налика (калина)	евл (лев)
снасо (сосна)	лкабі (білка)

Четверта перешкода «Задачки від Логікуса»

Четверта перешкода – «Задачки від Логікуса». Кожна команда отримує завдання з логічним навантаженням. Проявіть свою увагу, уяву, творче мислення та подолайте цю перешкоду.

№ 1

У 12-поверховому будинку є ліфт. На першому поверсі живе всього двоє людей, від поверху до поверху кількість мешканців збільшується вдвічі. На якому поверсі в цьому будинку частіше інших натискається кнопка виклику ліфта?

Відповідь: на першому поверсі, незалежно від розподілу мешканців по поверхах.

№ 2

Це відоме стародавнє завдання, де селянинові потрібно перевести через ріку вовка, козла й капусту. Човен такий малий, що в ньому крім селянина може поміститися ще тільки щось (хтось) одне. Але, якщо залишити вовка з козлом, то вовк його з'їсть, якщо залишити козла з капустою, то буде з'їдена капуста. Як бути селянинові?

Відповідь: переправу потрібно почати з перевезення козла. Потім селянин повертається й бере вовка, якого перевозить на інший берег і там залишає, але везе назад на перший берег козла. Тут він його залишає й перевозить до вовка капусту. А потім, повертаючись, перевозить козла.

№ 3

Що не може збільшити лупа в трикутнику?

Відповідь: кути.

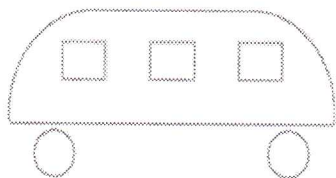
№ 4

Що можна взяти в ліву руку, але не можна взяти в праву?

Відповідь: правий лікоть.

№ 5

Визначте, в яку сторону їде автобус на рисунку: вліво чи вправо? Вже здогадалися?

Відповідь: автобус їде вліво тому що, якби він їхав вправо, було б видно вхідні двері.

№ 6

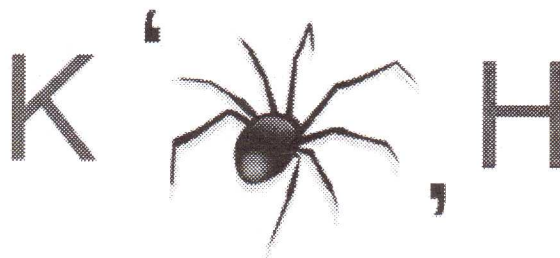
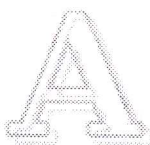
На гілці сиділо три пташки, дві вирішило полетіти. Скільки залишилося сидіти на гілці пташок?

Відповідь: три пташки. Рішення ще не дія, пташки вирішили полетіти, але ще не полетіли.

Додаткове завдання

Відповідь: риба.

Відповідь: кавун.

П'ята перешкода «Павутинка»

П'ята перешкода – «Павутинка». Ви повинні утворити прислів'я та приказки з поданих слів та пояснити їх. За кожну правильну відповідь команда отримує зірочку.

Завдання для команди «Сонячний день»

1. наша У дружбі – сила. нашій (У нашій дружбі – наша сила)
2. меду Одна мало наносить. бджола (Одна бджола мало меду наносить)
3. нас нікому в дружбі жити – не зламати. Як будемо (Як будемо в дружбі жити – нас нікому не зламати)

Завдання для команди «Сяюча ніч»

1. прочитав, на крилах політав. Книгу (Книгу прочитав, на крилах політав)
2. книги Дім без – сонця. день без (Дім без книги – день без сонця)
3. дружити Будеш з – світі жити. книгою буде легше в (Будеш з книгою дружити – буде легше в світі жити)

IV. Підбиття підсумків заняття.

– Ми з вами успішно пройшли всі перешкоди, які надіслав Мудрець. Ви активно, творчо та дружно працювали. Щоб отримати від чарівника ліки для принцеси Розумнички, ви маєте наклеїти всі зірочки та створити «Зоряне небо». (Всі дружно створюються колаж).

– Колаж я передам королю. (Вихователька виходить із класу – відправити послання королю і за кілька хвилин повертається).

– Король Вам теж надіслав лист-відповідь. Цікаво, що там?

(Вихователька зачитує лист).

Дякую Вам, відважні знавці!
Своїми стараннями Ви допомогли здобути ліки для моєї доньки Розумнички та вилікувати її!
Принцеса передає Вам, на знак вдячності, свою королівську подяку!
З повагою,
Королівство Всезнайок!

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»**

Директор

Роман ЯРОШЕНКО,
кандидат філологічних наук, доцент

Над номером працювали:

Відповідальний редактор – Анастасія ІВАНОВА
Літературний редактор – Катерина ЯРОПОВЕЦЬКА
Художній редактор – Анастасія ТАРАСЕНКО
Коректор – Анастасія ІВАНОВА

Відповідальна за рубрику журналу «ЦЕ ЦІКАВО» – Марина ОЗЕРАНСЬКА

**Матеріали для публікації
просимо надсилати на електронну пошту:
po-press@ukr.net**

За опубліковані матеріали (фактичність і точність цитування, оригінальність твору та ін.) несе відповідальність лише автор. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати прийняті до друку матеріали.

У випадку використання матеріалів посилання на журнал є **ОБОВ'ЯЗКОВИМ**.

Усі права захищено. Жодні частини, елементи, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі та будь-якими засобами – ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопіюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

© «Початкова школа і сучасність», 2015

© «Видавництво «Білий Тигр», 2015

Державний комітет зв'язку та інформації України ф. СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА – ДОРУЧЕННЯ												
ПВ	місце	літер.										
На <u>газету</u> журнал		86516										
«Початкова школа і сучасність» <small>найменування видання</small>												
Вартість	передплата	кількість комплектів										
	переадресування											
на 201_ рік по місяцях												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
поштовий індекс _____			місто _____									
			село _____									
			область _____									
код вулиці			район _____									
буд.	корп.	кв.	вулиця _____									
			_____									
прізвище, ініціали _____												

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 20887-10688Р від 22.08.2014 р.

Підписано до друку 26.05.2015 р.
Формат 60 x 84 1/8.

Папір офсетний. Друк різнограф.
Умов. друк. арк. 10,98. Обл.-вид. арк. 11,75.
Тираж 200 прим.

Юридична адреса редакції журналу:
02094, м. Київ,
вул. Червоногвардійська, 12, офіс 177.
Фактична адреса редакції журналу:
04209, м. Київ,
вул. Героїв Дніпра, 31-Б.
Тел.: (044) 451-61-42.
E-mail: po-press@ukr.net

Видруковано у СПД «Сидоренко О.Я.»
01103, Україна, м. Київ, вул. Вишняківська, 7-Б, оф. 448.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серії В02 № 258 920 від 24.12.2001 р.

УВАГА! КОНКУРС!

У видавництві «Білий Тигр» проводиться конкурс **«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»** за версією журналу «Початкова школа і сучасність» у наступних номінаціях:

- «За краще розроблення уроку»
- «За краще розроблення нестандартного уроку»
- «За краще розроблення сценарію виховного заходу»
- «За краще розроблення системи тестових завдань»
- «За краще розроблення системи завдань для контрольної перевірки знань»
- «За краще написання наукової статті»

Переможцям конкурсу буде вручено ДИПЛОМ-ВІДЗНАКУ, а також буде опубліковано в журналі фото переможця з дипломом!

Зразок

ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА

«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»

за версією журналу «Початкова школа і сучасність»
у номінації: «За краще розроблення уроку»

нагороджується Пилипенко Ольга Павлівна

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

www.white-tiger.com.ua